

LÖNEUTVECKLINGEN 1939-1953

Löneutvecklingen för tjänstemän och arbetare inom den egentliga industrin åren 1939-1953. Årslönen för varje kategori år 1939 = index 100.

	Års- lönen* i kr 1953	Indextal över lönenivåns förändringar, 1939 = 100						
		Korrigerade tal					Okorr. tal	Korrekt- tion i %-enheter
		1946	1947	1950	1952	1953		
		1953						
Män								
Teknisk personal	14 976	141	161	186	245	250	229	+ 21
Arbetsledare	12 108	145	167	188	264	265	245	+ 20
Kontorspersonal	12 108	152	175	200	272	282	265	+ 17
Samtliga tjänstemän	13 056	148	170	194	264	270	250	+ 20
Arbetare	8 910	153	175	204	293	307	309	- 2
Kvinnor								
Teknisk personal	7 692	163	187	219	307	323	322	+ 1
Arbetsledare	8 256	150	173	200	268	273	268	+ 5
Kontorspersonal	6 876	157	185	216	300	310	290	+ 20
Samtliga tjänstemän	6 972	156	184	215	298	308	291	+ 17
Arbetare	5 620	163	193	229	325	338	338	± 0

* Årslönen för arbetare har erhållits genom att multiplicera genomsnittliga timförtjänsten 1953 med genomsnittliga antalet arbetstimmar för industriarbetare år 1952 (män 2200 och kvinnor 2000).

Källa: Sociala meddelanden 1955, Socialstyrelsen, Stockholm 1955, s 9.

19. Ungefär hur stor var månadslönen för manlig respektive kvinnlig teknisk personal år 1953?

- A Cirka 1 500 kr respektive 750 kr
- B Cirka 1 250 kr respektive 650 kr
- C Cirka 1 000 kr respektive 500 kr
- D Cirka 950 kr respektive 700 kr
- E Cirka 750 kr respektive 450 kr

20. Vilken manlig respektive kvinnlig kategori hade den största procentuella löneökningen mellan 1946 och 1953?

Män	Kvinnor
A Teknisk personal	Teknisk personal
B Kontorspersonal	Teknisk personal
C Arbetsledare	Kontorspersonal
D Arbetare	Teknisk personal
E Arbetare	Arbetare

PROVET ÄR SLUT. OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH KONTROLLERA DINA SVAR.

DELPROV 4: DTK

Högskoleprov

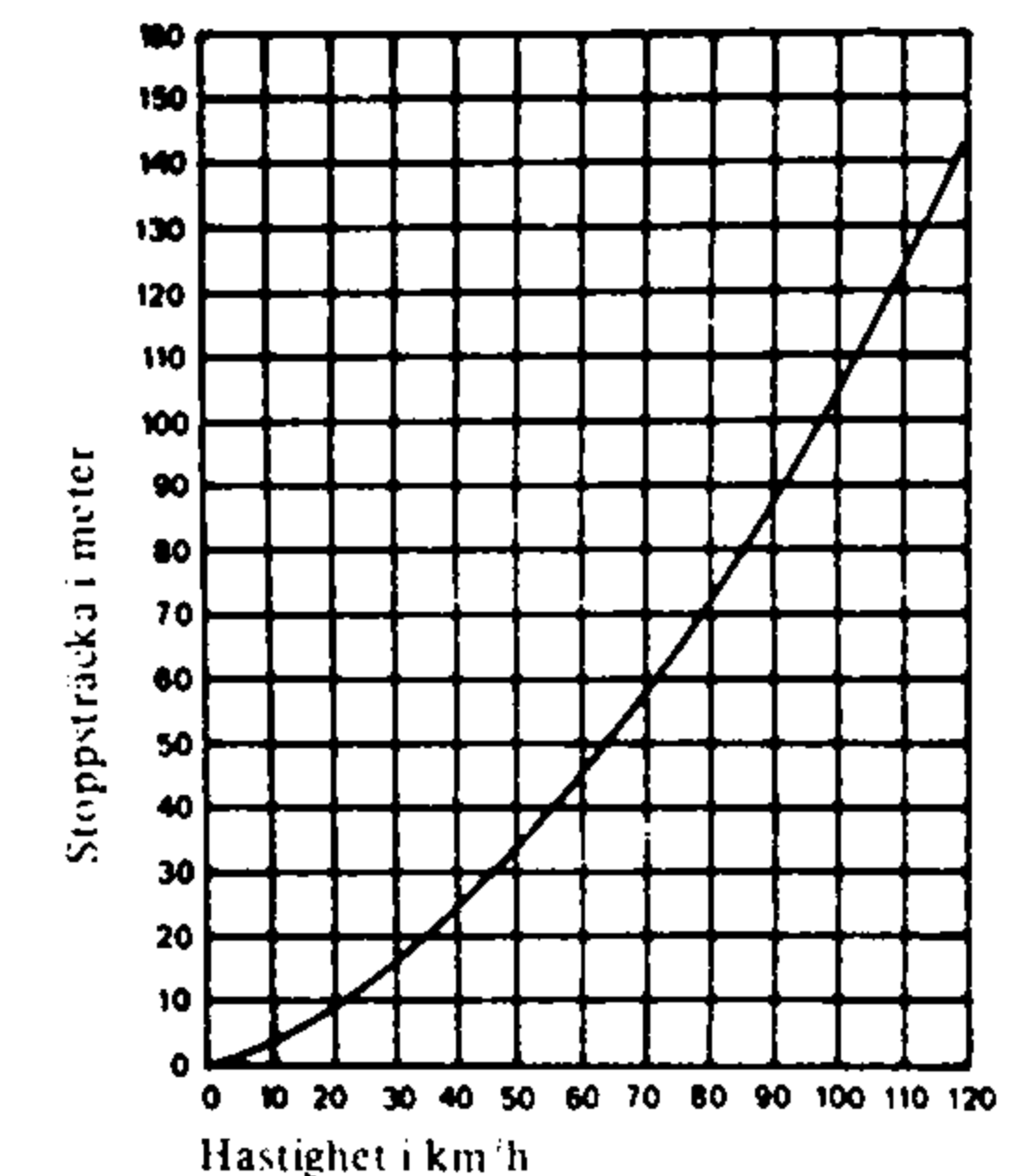
Anvisningar

Detta prov är uppbyggt kring ett antal diagram, tabeller och kartor. Till dessa finns uppgifter. Varje uppgift består av en fråga som Du skall besvara genom att läsa och tolka diagram, tabeller eller kartor. Under varje fråga finns fem svarsalternativ, varav ett är det riktiga.

Övnings exempel

Antag att två bilar, var och en med en hastighet av 100 km/h, riskerar att kollidera kylare mot kylare. Hur lång är den minsta stoppsträcka de tillsammans behöver för att undvika kollision?

- A 90 meter
- B 100 meter
- C 105 meter
- D 190 meter
- E 210 meter

Sambandet mellan hastighet och stoppsträcka.

I figuren kan man avläsa att stoppsträckan vid en hastighet av 100 km/h är ungefär 105 meter. För att kollision mellan de två bilarna skall undvikas, måste den sammanlagda stoppsträckan vara minst 210 meter. Svartsförslag E är därför det riktiga. Om uppgiften hade ingått i provet, skulle Du ha skrivit E på svarsblanketten.

Skriv alla svar på svarsblanketten.

Skriv tydligt.

Om Du inte kan lösa en uppgift bör Du ändå besvara uppgiften genom att försöka bedöma vilket svartsförslag som verkar bäst eller rimligast.

Inget poängavdrag sker om Du svarar fel.

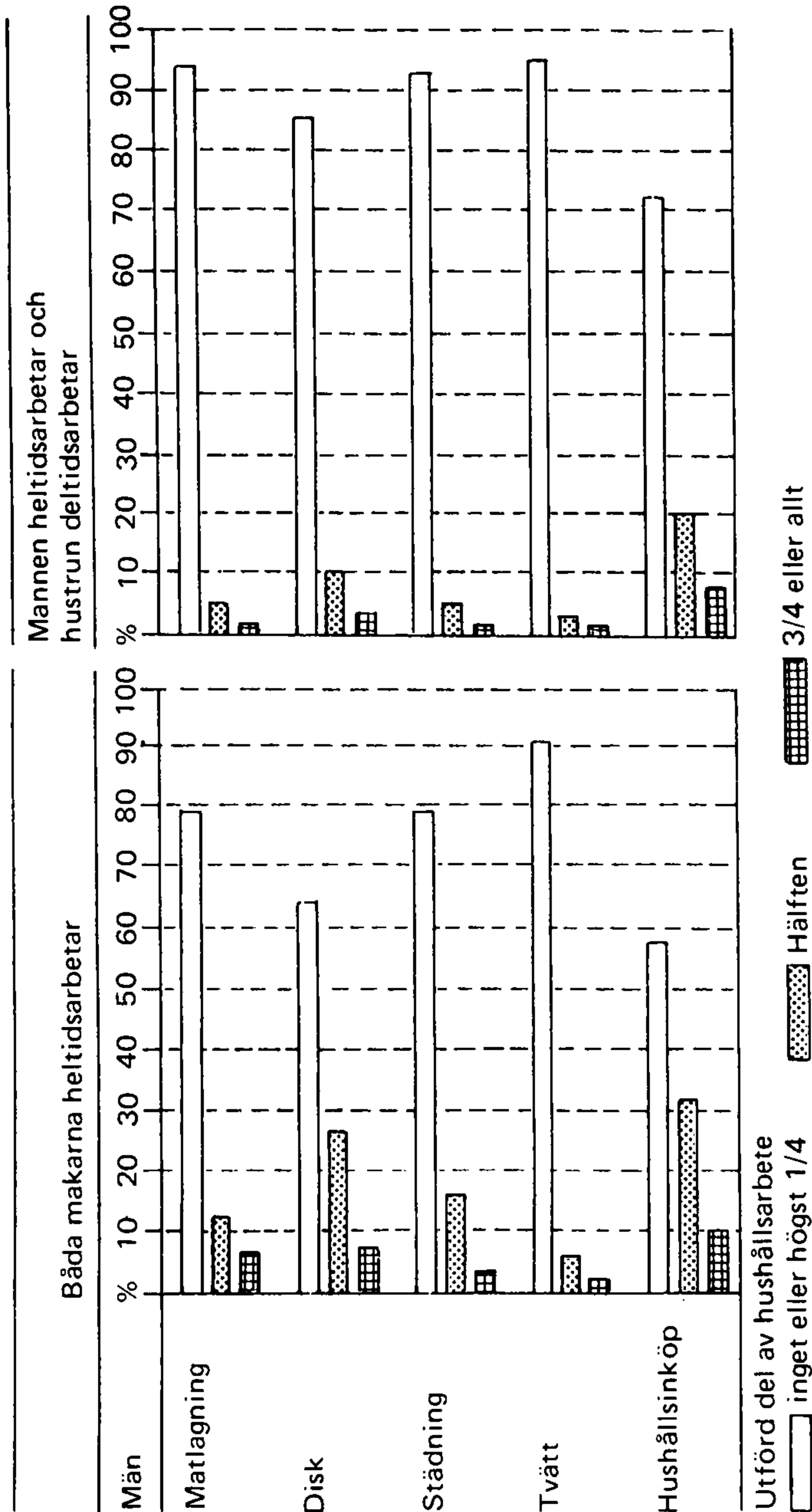
På nästa sida börjar provet som innehåller 20 uppgifter.

PROVTID: 50 minuter

VÄND INTE BLAD FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

MÄNNENS DELAKTIGHET I HUSHÅLLSARBETET

Mäns delaktighet i olika typer av hushållsarbete. Materialet uppdelat efter hushåll där båda makarna heltidsarbetar respektive där mannen heltidsarbetar och hustrun deltidssarbetar.

Källa: Föräldraförsäkring. SOU 1978:39, Stockholm 1978, s 31.

17. Hur många sjukdagar hade i genomsnitt de som skadat sig vid fall till lägre nivå vid arbete på grusvägar?

- A 4
- B 12
- C 34
- D 44
- E 136

18. Vilken arbetsuppgift hade flest antal sjukdagar per olycksfall?

- A Överbyggnadsarbeten
- B Avvattnning
- C Arbete på oljegrusvägar
- D Förråds- och verkstadsarbete
- E S k övriga arbeten

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

OLYCKSFALL VID STATENS VÄGVERK 1978

Antal olycksfall och sjukdagar för inträffade och avslutade olycksfall under 1978. Olycksfallen är fördelade på arbetsuppgift respektive orsak.

Olycksfalls- orsak Arbets- uppgift	Motor	Arbets- maskin	Hiss, kran	Fordon	Handverktyg	Hett el, kallt ämne	Elektrisk ström	Explosion	Giftigt el. frätande ämne	Fall till lägre nivå	Fall på bel. nivå	Fallande föremål	Tramning på -	Lyftning, bärning	Annan	Summa	% antal o. fall
Röjningsflyttningsarbeten		$\frac{1}{23}$	$\frac{1}{4}$		$\frac{17}{248}$	$\frac{1}{3}$				$\frac{2}{10}$	$\frac{7}{82}$	$\frac{3}{53}$	$\frac{2}{17}$	$\frac{8}{66}$		$\frac{42}{526}$	12.7
Grundförstärkn. arb.																	
Terrasseringsarbeten		$\frac{1}{34}$	$\frac{1}{70}$							$\frac{2}{36}$	$\frac{5}{101}$	$\frac{1}{7}$				$\frac{10}{248}$	3.0
Borrnings- sprängningsarbeten		$\frac{6}{109}$			$\frac{11}{180}$					$\frac{3}{49}$	$\frac{6}{80}$	$\frac{1}{35}$		$\frac{3}{26}$		$\frac{30}{479}$	9.1
Överbyggnadsarbeten				$\frac{3}{139}$	$\frac{1}{1}$						$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{5}$			$\frac{6}{149}$	1.8
Avvattnings		$\frac{4}{37}$	$\frac{3}{40}$	$\frac{1}{7}$	$\frac{4}{79}$	$\frac{1}{13}$				$\frac{2}{36}$	$\frac{4}{34}$	$\frac{2}{84}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{7}{167}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{30}{512}$	9.1
Trafiksäkerhets- anordningar					$\frac{5}{53}$	$\frac{1}{27}$				$\frac{2}{9}$	$\frac{2}{21}$			$\frac{8}{91}$		$\frac{18}{201}$	5.4
Trä-, betong-, sten- bro-, målnings- arb.			$\frac{2}{35}$		$\frac{3}{20}$	$\frac{1}{9}$			$\frac{1}{2}$	$\frac{7}{359}$			$\frac{3}{19}$	$\frac{4}{161}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{22}{608}$	6.6
Arbete på grusvägar		$\frac{4}{104}$			$\frac{1}{21}$					$\frac{4}{136}$	$\frac{2}{16}$			$\frac{1}{3}$		$\frac{12}{280}$	3.6
Arbete på oljegr. vägar										$\frac{1}{152}$						$\frac{1}{152}$	0.3
Arbete på bel. vägar		$\frac{1}{87}$						$\frac{1}{13}$		$\frac{1}{31}$	$\frac{2}{46}$			$\frac{3}{39}$		$\frac{8}{216}$	2.4
Arbete på vintervägar		$\frac{8}{54}$	$\frac{1}{19}$	$\frac{3}{28}$						$\frac{3}{76}$	$\frac{6}{96}$		$\frac{1}{45}$	$\frac{9}{77}$		$\frac{31}{395}$	9.4
Materialtillverkning		$\frac{1}{26}$	$\frac{1}{5}$							$\frac{4}{36}$	$\frac{1}{89}$			$\frac{1}{28}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{9}{190}$	2.7
Renhållning					$\frac{1}{20}$					$\frac{1}{10}$	$\frac{4}{207}$			$\frac{1}{43}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{8}{286}$	2.4
Förräds-verkstads- arbete	$\frac{1}{19}$	$\frac{5}{133}$	$\frac{5}{99}$		$\frac{13}{105}$	$\frac{6}{91}$		$\frac{1}{43}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{8}{137}$	$\frac{9}{362}$	$\frac{3}{39}$	$\frac{4}{40}$	$\frac{16}{271}$	$\frac{4}{39}$	$\frac{76}{1380}$	29.0
Övriga arbeten			$\frac{2}{103}$	$\frac{4}{31}$						$\frac{4}{283}$	$\frac{3}{85}$	$\frac{1}{13}$	$\frac{1}{11}$	$\frac{12}{206}$	$\frac{1}{23}$	$\frac{28}{755}$	8.5
Summa	$\frac{1}{19}$	$\frac{31}{607}$	$\frac{16}{375}$	$\frac{11}{205}$	$\frac{56}{747}$	$\frac{10}{143}$		$\frac{2}{56}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{44}{1360}$	$\frac{52}{1224}$	$\frac{11}{231}$	$\frac{13}{147}$	$\frac{73}{1178}$	$\frac{9}{82}$	$\frac{331}{6877}$	100

$\frac{2}{\square}$ = 2 olycksfall

$\frac{7}{\square}$ = 7 sjukdagar

1. I ungefär hur stor andel av hushållen där båda makarna heltidsarbetar respektive där mannen heltidsarbetar och hustrun deltidsarbetar utför männen hälften av städningen?

	Hushåll där båda heltids- arbetar	Hushåll där mannen heltidsarbetar och hustrun deltidsarbetar
A	5 procent	15 procent
B	15 procent	5 procent
C	15 procent	10 procent
D	10 procent	15 procent
E	10 procent	5 procent

2. Männens delaktighet i hushållsarbetet kan uppskattas med hjälp av figuren. I genomsnitt hur stor andel av männen vars hustrur heltidsarbetar, utför inget eller högst 1/4 av det hushållsarbete som redovisas i figuren?

- A Cirka 85 procent
B Cirka 75 procent
C Cirka 50 procent
D Cirka 45 procent
E Cirka 35 procent

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

SKÄRPETABELL VID FOTOGRAFERING

Vid fotografering med kamera utan automatisk bländarinställning kan man genom att välja olika bländaröppningar få skärpedjupet i bilden att variera.

Skärpedjup i meter vid olika bländarinställningar och inställningsavstånd för kameror vars objektiv har brännvidden 5 cm, 7,5 cm eller 10,5 cm.

Skärpetabell för 5 cm, 7,5 cm och 10,5 cm objektiv med samma skärpekrav.

Brännvidd	Bländare						
5 cm	2,0	2,8	4,0	5,6	8	11	16
7,5 "	2,8	4,0	5,6	8,0	11	16	22
10,5 "	4,0	5,6	8,0	11,0	16	22	32
Inst.-avst.	0,96	0,95	0,93	0,90	0,87	0,82	0,76
1 m	1,04	1,06	1,09	1,12	1,19	1,29	1,44
1,5 m	1,42	1,39	1,34	1,28	1,22	1,13	1,03
	1,59	1,64	1,70	1,81	1,95	2,23	2,80
2,0 m	1,86	1,81	1,74	1,65	1,53	1,40	1,25
	2,17	2,24	2,36	2,55	2,90	3,5	5,1
3 m	2,69	2,59	2,45	2,25	2,06	1,8	1,6
	3,40	3,60	3,90	4,40	5,5	8,5	33,0
5 m	4,2	4,0	3,6	3,3	2,8	2,4	2,0
	6,2	6,9	8,1	11,0	21,0	∞	∞
8 m	6,1	5,6	5,0	4,4	3,6	3,0	2,5
	11,5	14,0	21,0	57,0	∞	∞	∞
10 m	7,5	6,5	5,7	5,0	4,0	3,0	2,5
	16,0	22,0	42,0	∞	∞	∞	∞
20 m	11,5	10,0	8,0	6,0	5,0	4,0	3,0
	85,0	∞	∞	∞	∞	∞	∞
30 m	14,0	12,0	9,0	7,0	5,0	4,0	3,0
	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞
∞	26,0	19,0	13,0	9,0	7,0	5,0	3,0
	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞

Bländare = Reglerbar öppning som bestämmer ljusinsläppet i kameran.

Inställnings- = Inställt avstånd på kameran.
avstånd

Brännvidd = Avstånd mellan objektiv och film.

Skärpedjup = Det avståndsintervall, räknat från kameran, inom vilket motivet kommer att avtecknas med skärpa på filmen. Det övre talet anger närgränsen för detta område, det nedre talet anger den bortre gränsen.

Källa: Skoglund, G. Fotolärobok i bild. Nordisk Rotogravyr, Stockholm 1958, s 202.

15. Ungefär hur många procent av hela folkmängden i delområdet Kroksjö - Bratten utgör jordbruksbefolkningen på enheter över 2 ha åker?

A 10 procent
B 15 procent
C 25 procent
D 30 procent
E 40 procent

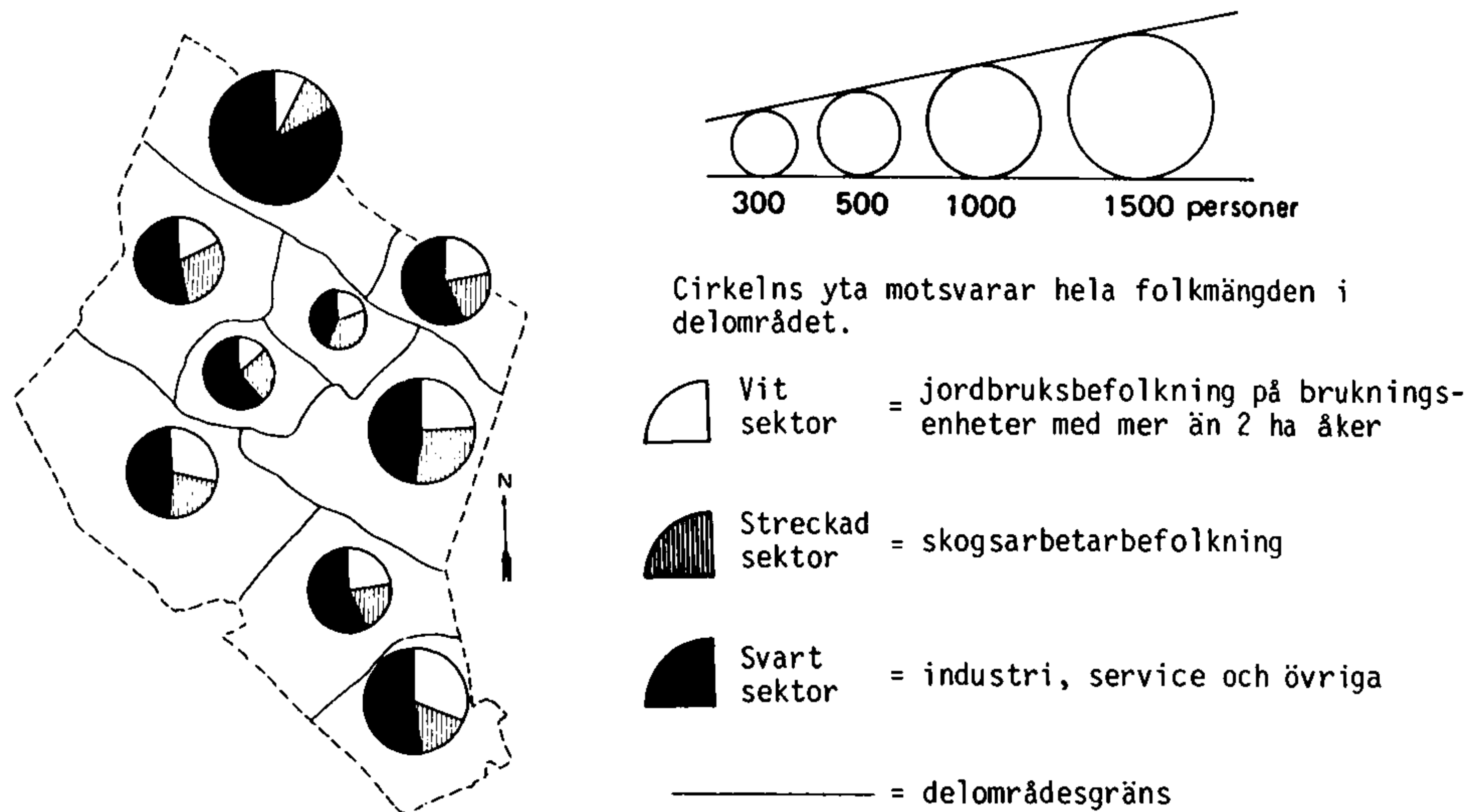
16. Hur stor andel av orterna förlorar beteckningen butiksort i alternativ 3 jämfört med alternativ 1?

A 35 procent
B 47 procent
C 59 procent
D 67 procent
E 75 procent

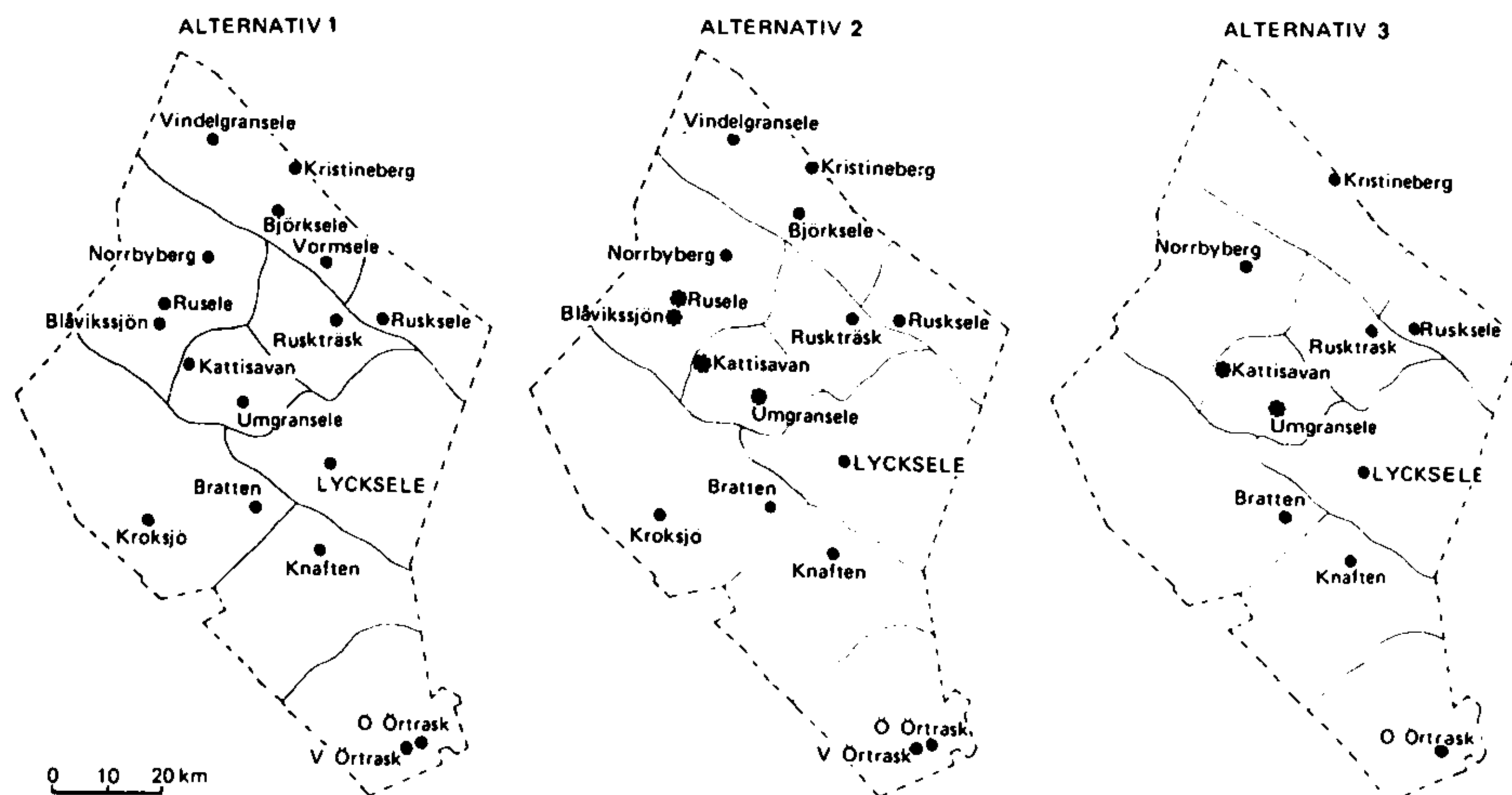
FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

NÄRINGSLEV OCH PLANERING I LYCKSELE KOMMUN 1973

Folkmängd, jord- och skogsbruksbefolkning i delområden i Lycksele kommun utom centralorten Lycksele 1973.

- Butiksorter i Lycksele kommun enligt tre ambitionsnivåer.
- Varandra uteslutande butiksorter i respektive delområde. En av butiksorterna väljs.

Källa: Samspel för balanserad utveckling i glesbygd. SOU 1980:47. Stockholm 1980.

3. Vilket skärpedjup får man med bländare 4, inställt avstånd 2 m och brännvidd 5 cm?

- A 0,93 - 1,09 m
- B 1,34 - 1,70 m
- C 1,86 - 2,17 m
- D 1,81 - 2,24 m
- E 1,74 - 2,36 m

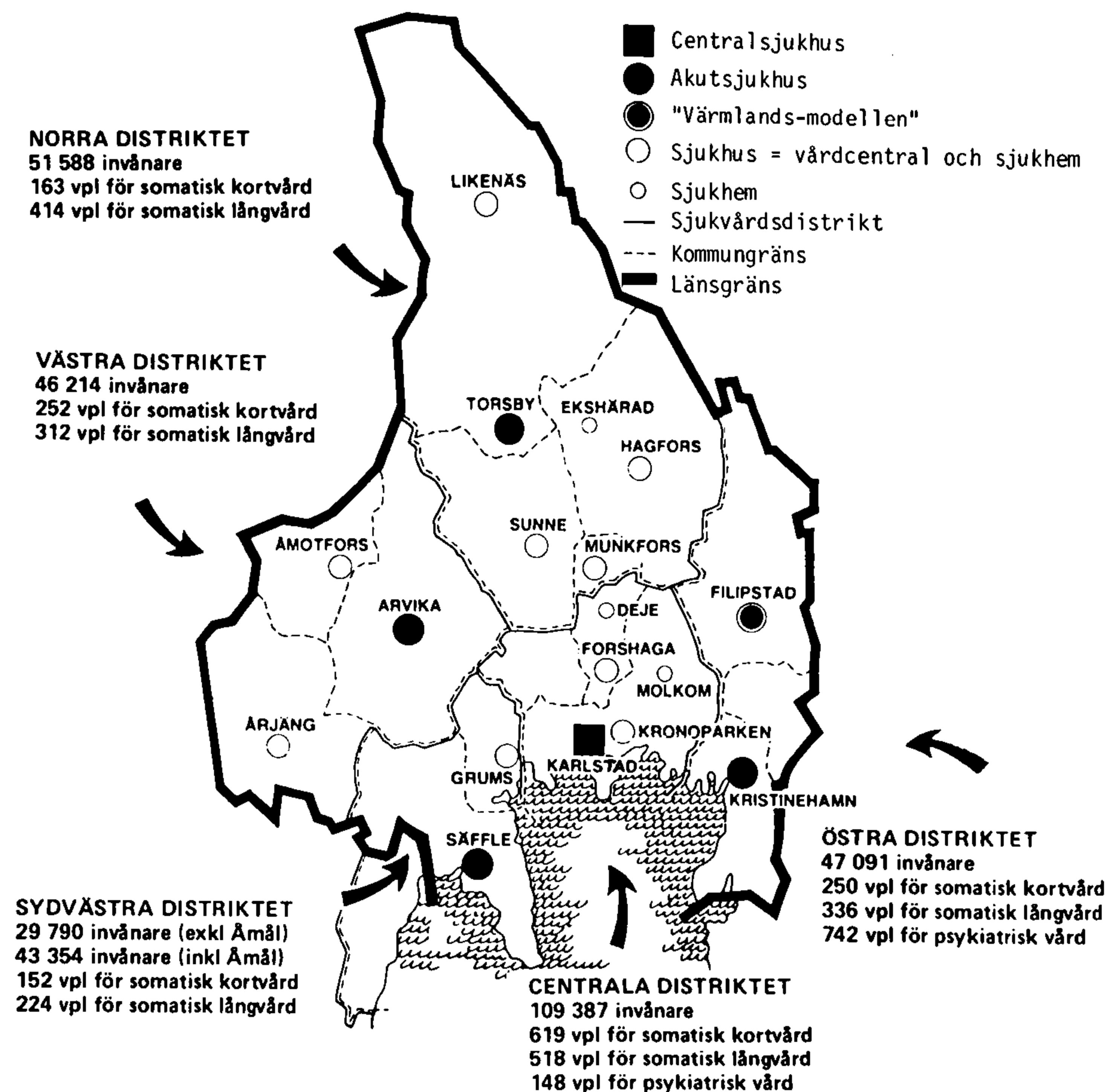
4. Vilken bländare bör man välja, om man vill ha ett skärpedjup på ungefär 2 till 5,5 m vid ett inställt avstånd på 3 m och med ett objektiv med brännvidden 7,5 cm?

- A Bländare 4
- B Bländare 5,6
- C Bländare 8
- D Bländare 11
- E Bländare 16

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

VÅRDPLATSER OCH VÅRDDAGAR I VÄRMLANDS LÄN 1978

Vårdinrättningar, antal invånare, antal vårdplatser för somatisk kortvård och långvård samt psykiatrisk vård i de olika sjukvårdsdistrikten i Värmlands län.

Källa: Sjukhuset nr 11/1981.

13. En fettemulsionslösning på 0,50 liter skall räcka i ungefär 6 timmar. Hur stor bör dropphastigheten vara?

- A 17 - 19 droppar per minut
- B 23 - 25 droppar per minut
- C 97 - 99 droppar per minut
- D 144 - 146 droppar per minut
- E 179 - 181 droppar per minut

14. En patient, som förlorat stora mängder vätska, får droppbehandling. Behandlingen ges med en dropphastighet av 130 droppar per minut. Varje milliliter lösning ger 20 droppar.

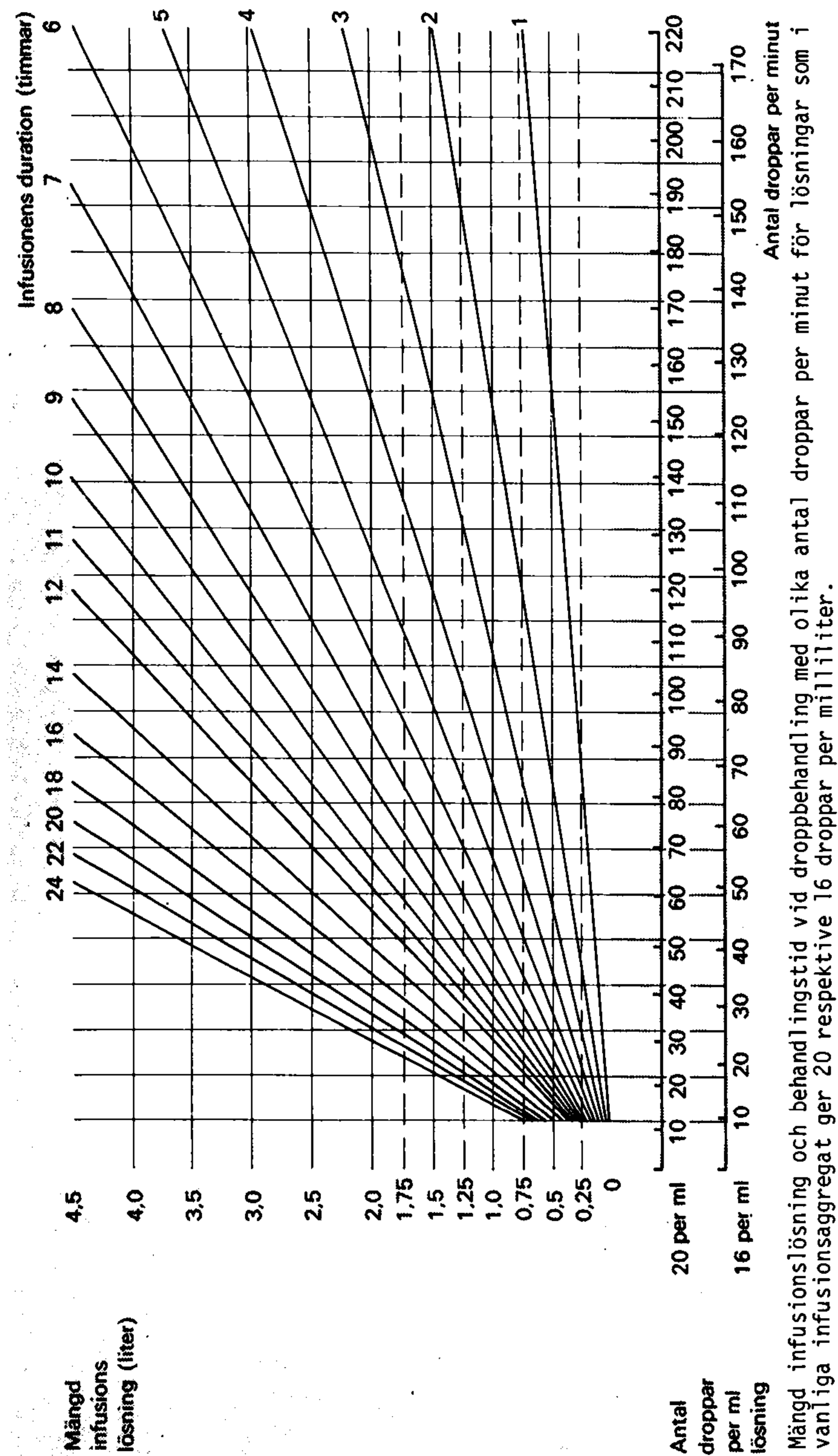
Vilken mängd infusionslösning har patienten fått enligt diagrammet när behandlingen har pågått i 10 timmar?

- A 2,0 liter
- B 2,8 liter
- C 3,8 liter
- D 4,2 liter
- E 4,8 liter

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

DROPPBEHANDLING

Vanliga elektrolytlösningar ger 20 droppar per ml medan t ex fettlösningar ger 16 droppar. Normal vätsketillförsel motsvarar 2,5 - 3,0 l vätska per dygn. Vid vätskeförluster, t ex vid brännskador, anpassas mängden infusionslösning efter hur mycket vätska patienten förlorat.

Källa: Haeger, K. Läkarehandboken. Almqvist & Wiksell, Stockholm 1972.

Index för antalet vård dagar per 1 000 invånare, fördelade på verksamhetsområden och hemortsdistrikt. Det distrikt som har det lägsta antalet vård dagar per 1 000 invånare har satts som bas och fått index 100.

Patienternas hemortsdistrikt	Verksamhetsområden															
	Samtl. vård. omr.	Som. kort-vård	Som. lång-vård	Psyk. vård	Med. kort-vård	Intern. medicin	Lung. medicin	Infektions-sjukv.	Barn. medicin	Hud-sjuk-vård	Kirurg. kort-vård	Allmän kirurgi	Ortopedi	Allmän kirurgi-ortopedi	Gynekologi	Ögon-sjuk-vård
Centrala	100	100	101	128	100	100	100	314	129	211	100	100	365	100	205	182
Sydvästra	124	125	146	100	134	179	176	113	115	149	118	182	177	143	139	111
Västra	123	146	115	153	149	194	490	100	100	100	143	251	100	186	100	169
Norra	135	131	142	152	139	177	334	104	120	286	122	191	168	149	120	156
Östra	121	138	100	196	135	179	117	122	141	192	140	234	109	175	148	157

5. Vilket är sjukvårdsdistriktet?

- Det består av tre kommuner
- Det har det minsta antalet vård dagar per 1 000 invånare på mer än ett verksamhetsområde
- Det har det största antalet vård dagar per 1 000 invånare för lungmedicin

- A Centrala distriktet
B Sydvästra distriktet
C Västra distriktet
D Norra distriktet
E Östra distriktet

6. I vilken ort finns akutsjukhuset i det sjukvårdsdistrikt som har det största antalet vård dagar per 1 000 invånare?

- A Filipstad
B Kristinehamn
C Säffle
D Arvika
E Torsby

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

TÄTORTERNAS AVLOPPSRENING 1965-1979

Länsvis fördelning av tätortsbefolkningen efter avloppsreningsmetod den 1 januari 1979.

Län	Antal personer inom tätorter (procent av totalbefolkningen inom parentes)	Procent av tätortsbefolkningen							
		utan anslutning till kommunalt avloppsledningsnat 1)	med anslutning till kommunalt avloppsledningsnat						
			utan rening	slamavskiljning	biodynam	biologisk rening	kemisk rening	biologisk kemisk rening	kompl. rening (filter)
AB	1 400 000 (96)	1	-	0	0	1	1	97	-
C	190 000 (82)	1	-	-	0	0	0	99	-
D	220 000 (86)	1	-	0	1	3	7	88	-
E	320 000 (84)	1	-	0	1	1	0	96	-
F	240 000 (80)	0	-	0	0	5	-	89	6
G	120 000 (71)	0	-	0	3	3	-	83	10
H	180 000 (76)	0	-	0	4	18	1	78	-
I	30 000 (54)	1	-	71	6	6	-	16	-
K	130 000 (82)	3	-	1	1	16	-	58	22
L	200 000 (74)	1	-	0	0	22	4	56	16
M	660 000 (90)	0	-	0	2	37	0	58	2
N	150 000 (68)	1	-	0	0	11	-	88	-
O	640 000 (90)	3	0	2	-	80	1	13	-
P	330 000 (78)	3	0	0	1	22	0	73	0
R	180 000 (68)	1	-	1	3	5	-	90	1
S	220 000 (74)	3	1	2	2	11	1	80	-
T	240 000 (87)	3	-	0	0	1	2	93	0
U	230 000 (88)	2	0	0	0	1	1	96	-
W	230 000 (81)	4	0	3	0	20	10	63	-
X	240 000 (80)	2	0	1	1	2	20	74	-
Y	210 000 (76)	1	2	2	2	57	7	29	-
Z	80 000 (61)	0	-	8	8	2	12	70	0
AC	160 000 (70)	2	0	2	3	60	28	5	0
BD	210 000 (80)	1	-	4	2	28	52	13	-
Totalt	6 800 000 (83)	1,5	0	1	1	19	5	71	1,5

1) Denna andel torde i stor utsträckning ha separata avloppsanordningar av typ slamavskiljare och lokalt utsläpp eller infiltration.

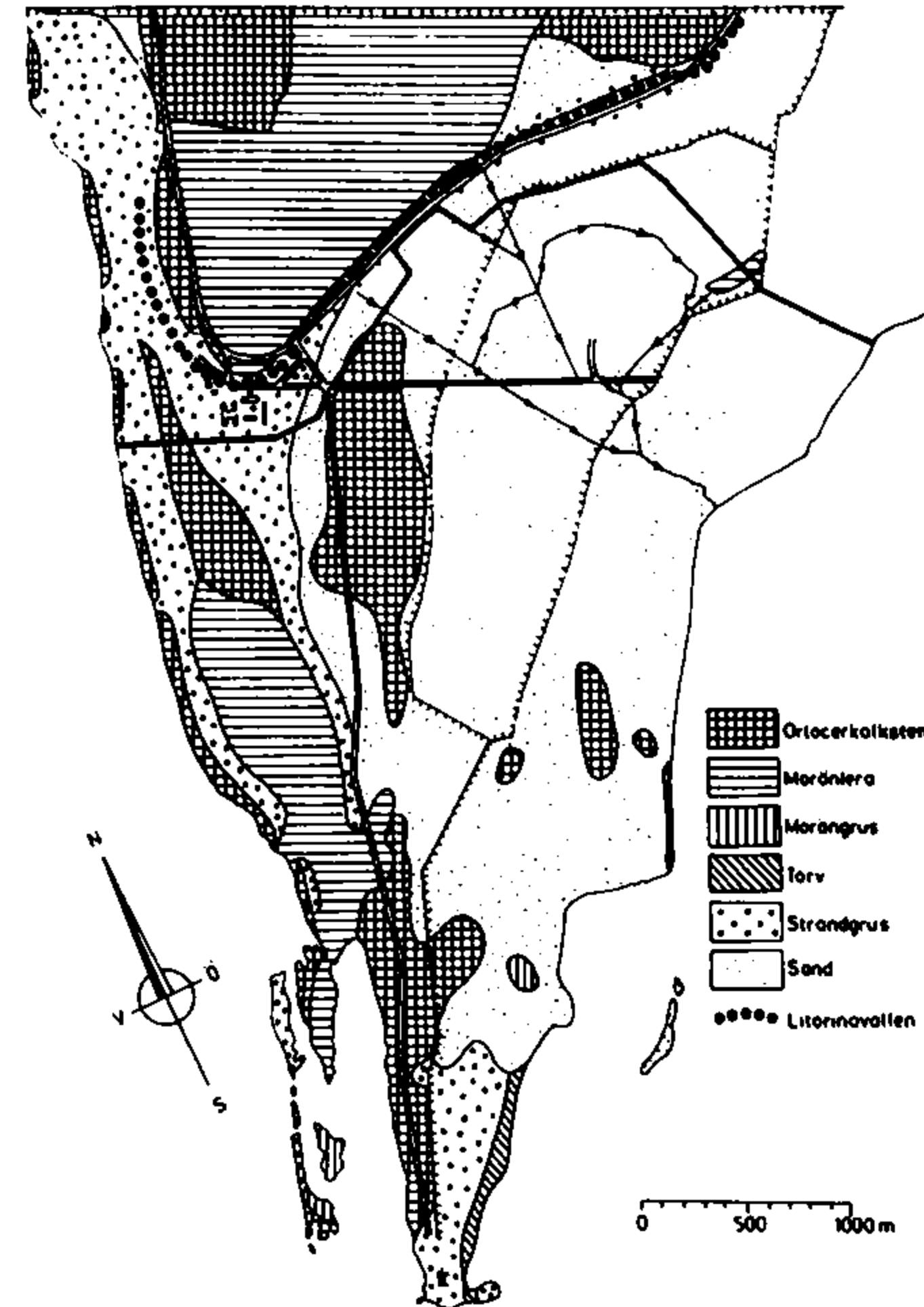
0 = < 0,5 %   - = saknas helt

Antal reningsverk med olika reningsmetod i tätorter, länsvis, den 1 januari 1979.

Län	Antal reningsverk					
	Slamavskiljare ¹⁾	Biodammar	Biologiska verk	Direkt-fällningsverk	Biologisk-kemiska verk	Biologiska-kemiska och kemiska verk med slutfiltrering
AB	5	1	6	2	30	-
C	-	2	1	1	34	-
D	2	4	6	2	33	-
E	1	7	4	1	37	-
F	-	1	17	-	43	2
G	1	8	6	-	21	2
H	1	17	21	2	29	-
I	2	2	2	-	5	-
K	2	3	10	-	19	1
L	2	4	20	3	24	4
M	1	15	23	-	27	4
N	1	1	20	-	24	-
O	26	-	12	5	27	-
P	1	7	16	1	67	1
R	2	10	13 ²⁾	-	32	1
S	18	8	7	13	27	-
T	4	1	5 ²⁾	3	32	1
U	1	2	3 ²⁾	2	17	-
W	15	2	12	12	36	-
X	7	6	3	19	25	-
Y	14	14	15 ²⁾	10	12	-
Z	13	8	4 ²⁾	11	10	1
AC	7	6	8	23	5	1
BD	30	8	9	25	9	-
Totalt	156	137	243	141	625	19
Totalt	156	137	243	141	625	19

1) Om det i samma tätort finns flera slamavskiljare dimensionerade för färre än 200 personer har dessa räknats som ett verk.

2) varav 1 markbädd.

Geologisk karta över Ottenby naturreservat

Källa: Larsson, A. Ottenby Naturreservat, Vegetation och markanvändning. Meddelanden från avdelningen för ekologisk botanik, Lunds universitet, årgång 2, nr 6, juni 1974.

11. Vilka jordarter förekommer i störst utsträckning utefter Litorinavallen?

- A Moränlera, strandgrus och sand
- B Morängrus, strandgrus och torv
- C Strandgrus, sand och ortocerkalksten
- D Sand, morängrus och torv
- E Ortocerkalksten, moränlera

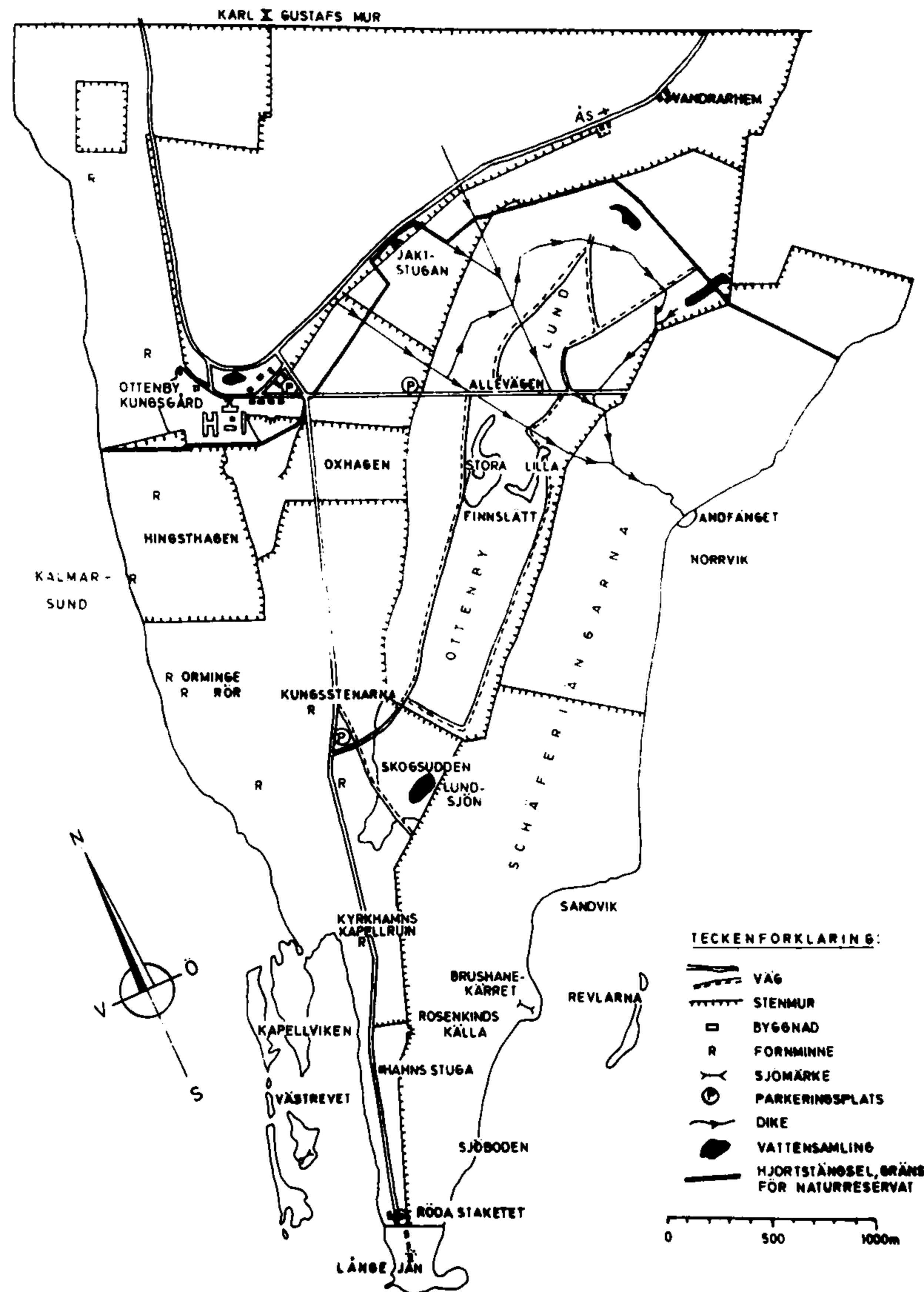
12. Om man skall gå Allévägen från Ottenby lund till Ottenby kungsgård, vilken blir då färdriktningen?

- A Ostsydostlig
- B Sydsydostlig
- C Västsydvästlig
- D Västnordvästlig
- E Nordnordvästlig

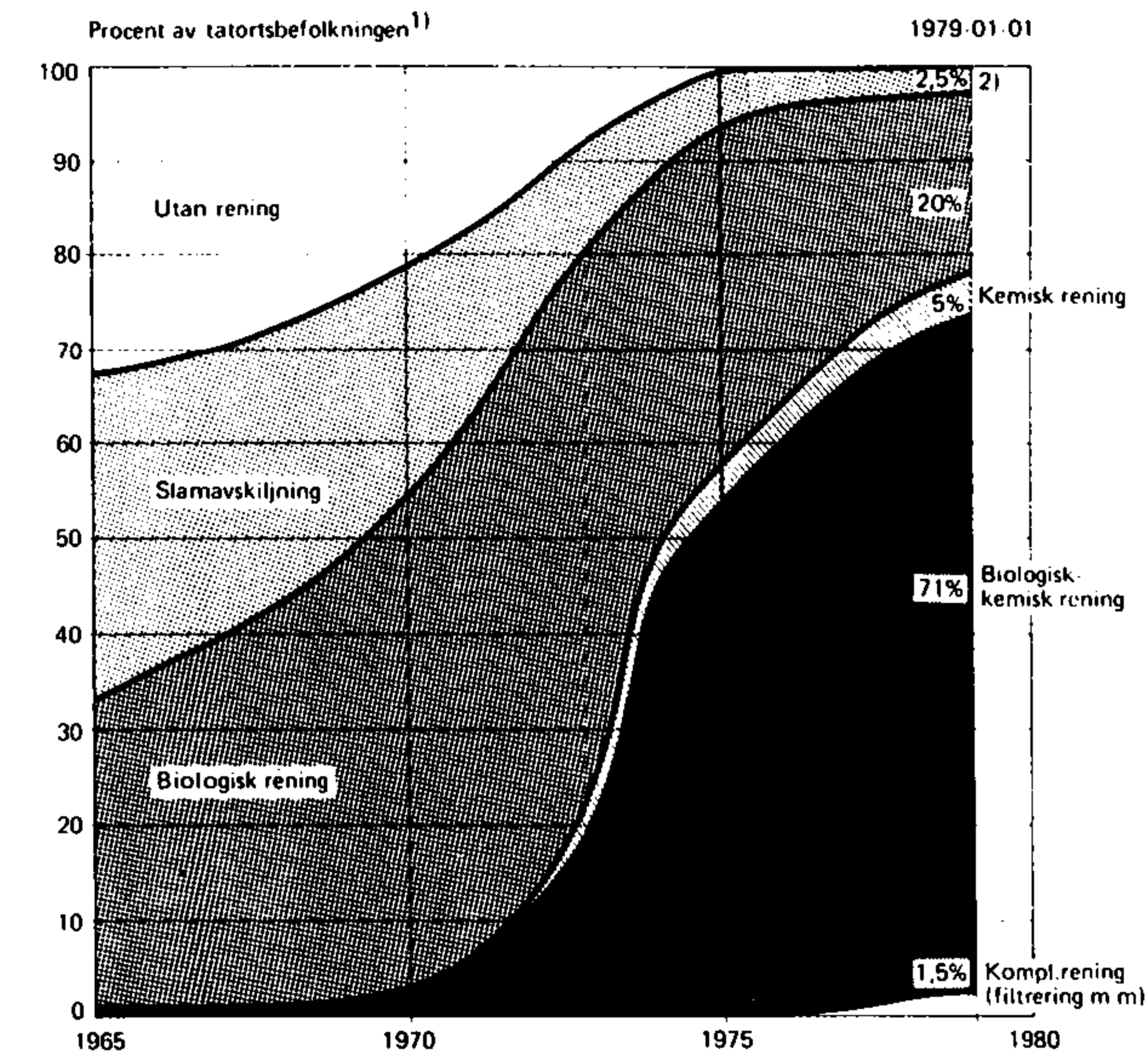
FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

OTTENBY NATURRESERVAT PÅ ÖLAND

Översiktskarta över Ottenby naturreservat

Andel av tätortsbefolkningen som 1965-1979 utnyttjade de olika avloppsreningsmetoderna.

Källa: Avloppsrening. Meddelande 4/1979. Statens naturvårdsverk, Stockholm 1979.

7. Ungefär hur stor andel av tätortsbefolkningen var ansluten till *slammavskiljning* respektive *biologisk rening* 1970 och 1975?

	1970	1975
A	25 respektive 50 procent	5 respektive 35 procent
B	20 respektive 60 procent	5 respektive 35 procent
C	25 respektive 50 procent	2,5 respektive 20 procent
D	20 respektive 50 procent	5 respektive 20 procent
E	25 respektive 30 procent	2,5 respektive 35 procent

8. Vilket är länet?

Tätortsbefolkningen utgör 80 procent av totalbefolkningen. 1979-01-01 fanns det 7 reningsverk med den reningsmetod som minskat mest under perioden 1965-1979.

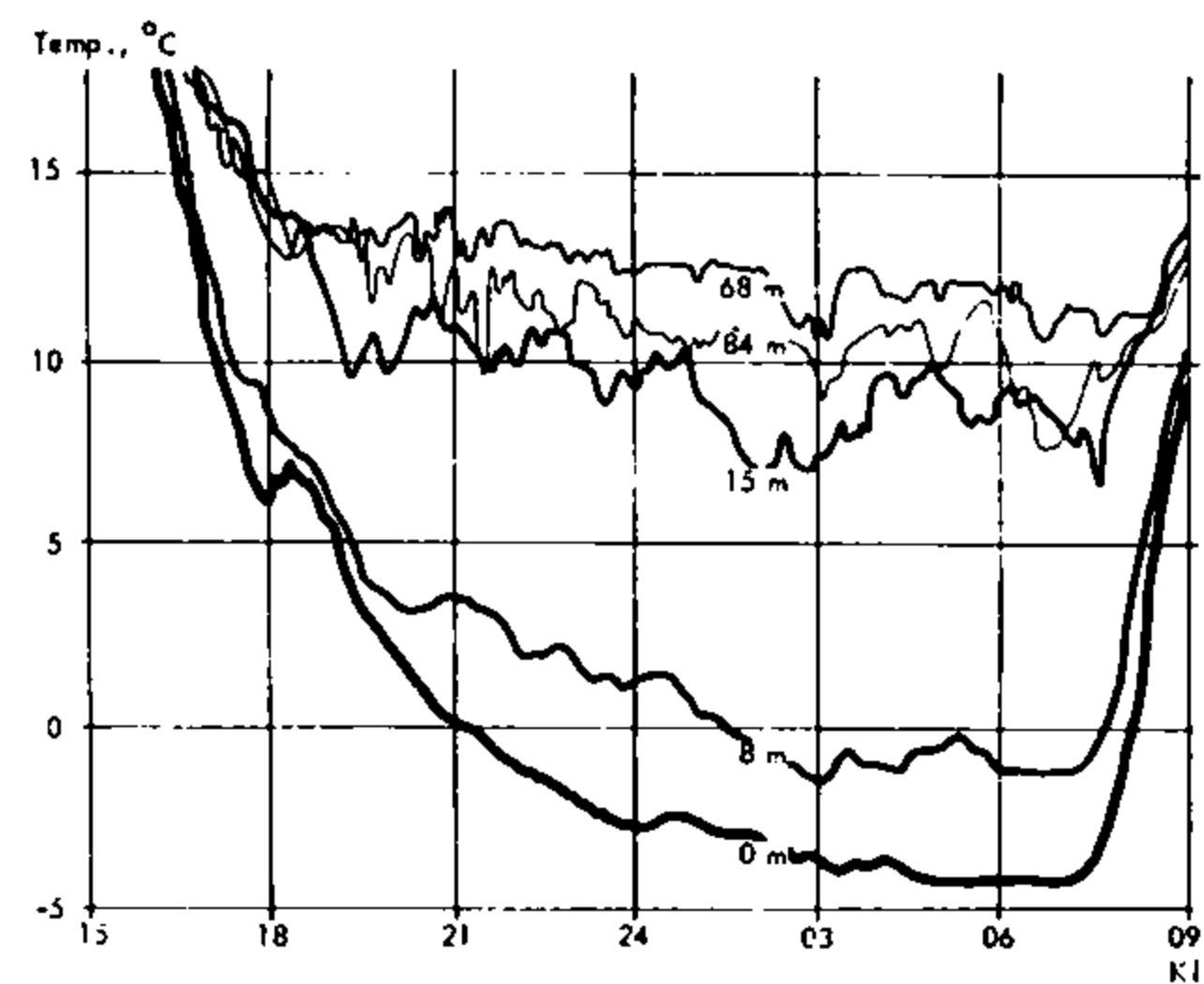
- A Jönköpings län, F
 B Blekinge län, K
 C Kopparbergs län, W
 D Gävleborgs län, X
 E Norrbottens län, BD

FORTSÄTT PÅ NÄSTA SIDA

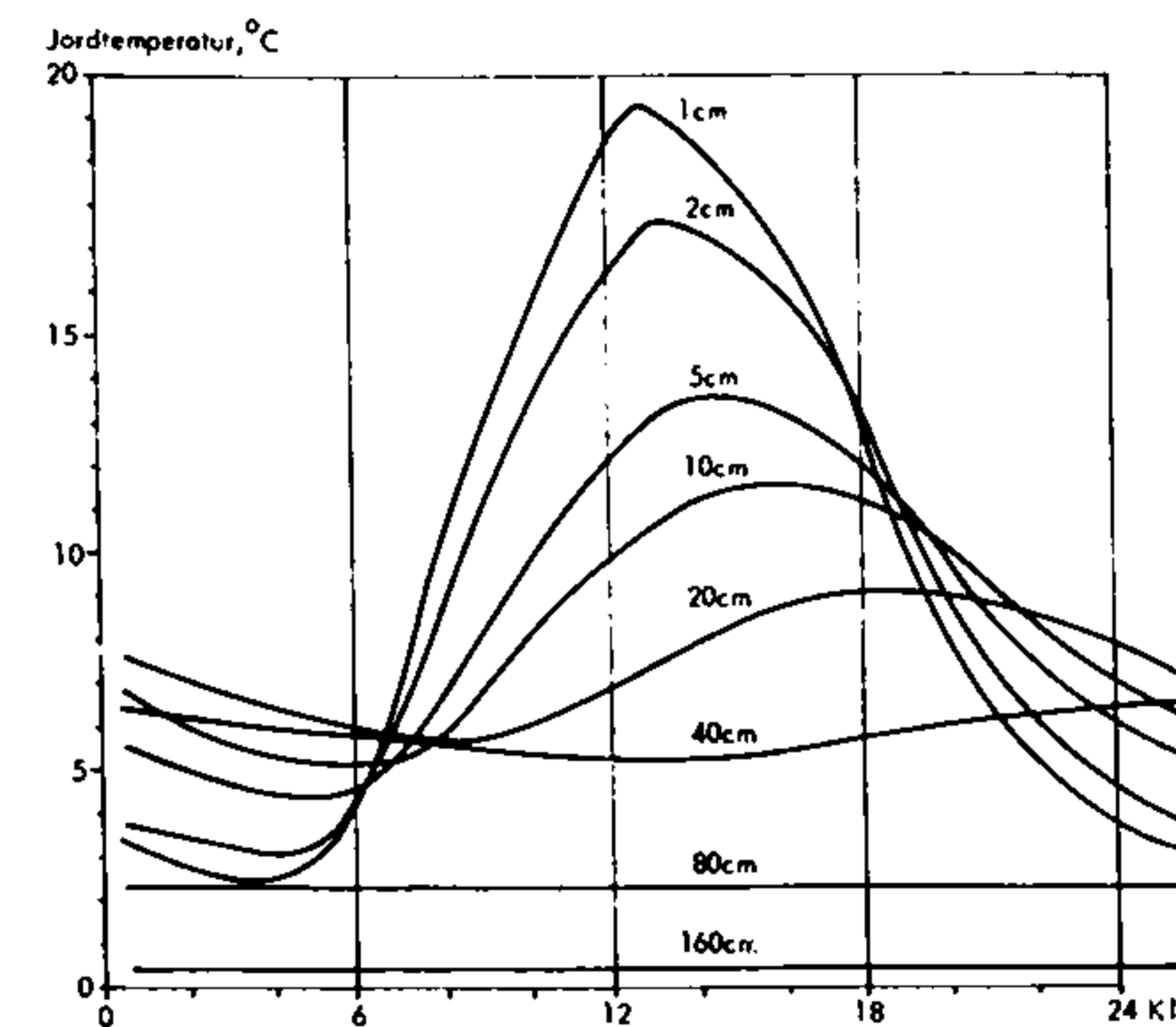

MIKROKLIMAT

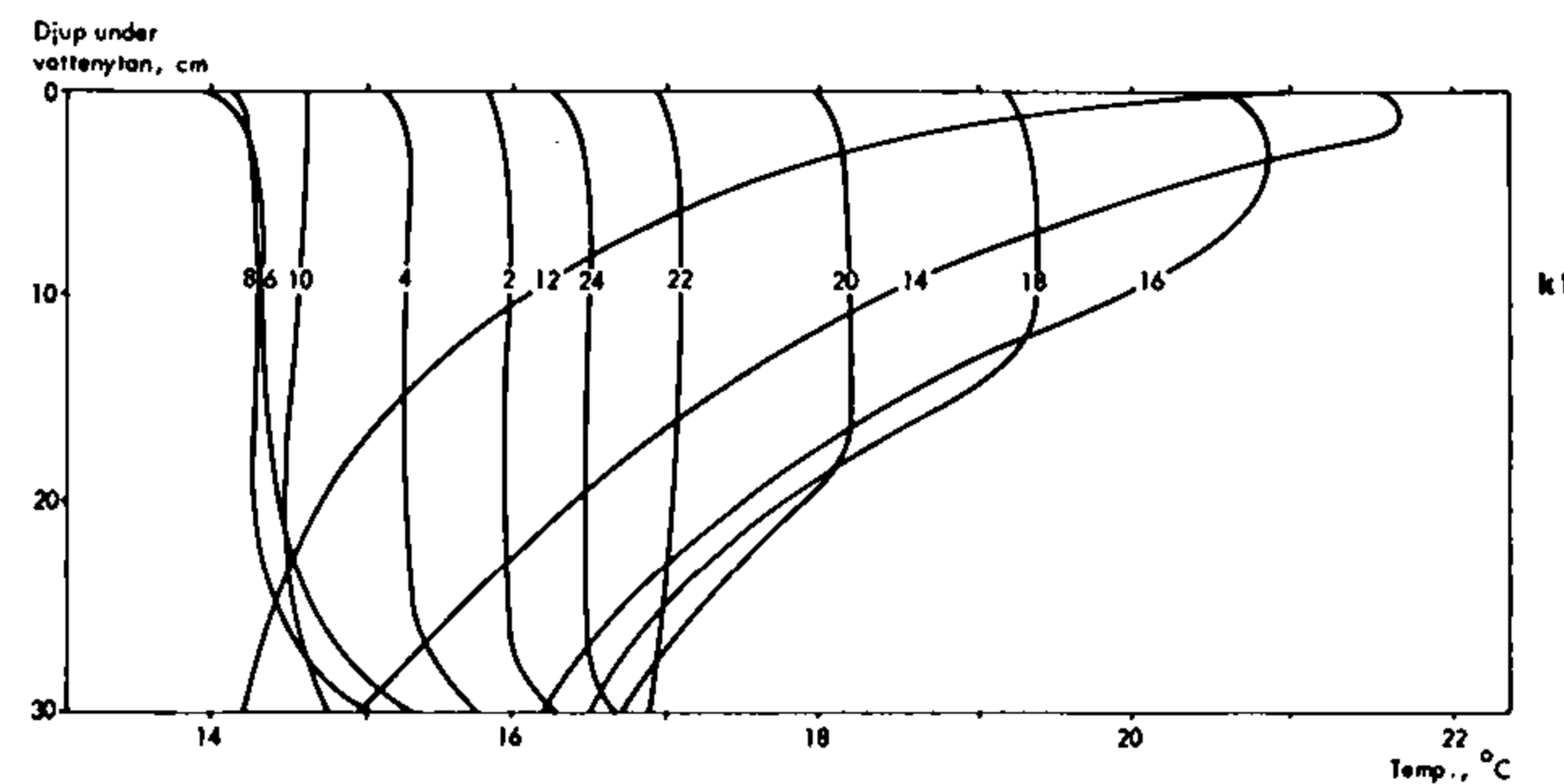
Mikroklimat avser klimatförhållanden inom ett mycket begränsat område, exempelvis ett kalhygge, ett bostadsområde eller i mossan på en sten. Mikroklimatet är av stor betydelse för växter och djur inom området.

Temperaturvariationen under natten på olika höjd över marken i en dalgång i Kalifornien.

Temperaturens dygnsförlopp på olika djup under markytan i sandjord. Medeltal under en 10-årsperiod i Pavlovsk för maj månad.

Vattentemperatur i en damm på olika djup och vid olika klockslag under en klar sommardag.

9. Vid vilken tidpunkt på dygnet varierar vattentemperaturen minst mellan olika vattendjup i dammen?

- A Klockan 14.00
- B Klockan 16.00
- C Klockan 18.00
- D Klockan 20.00
- E Klockan 22.00

10. På vilken höjd ägde mätningarna rum om den genomsnittliga lufttemperaturen var 10 °C mellan klockan 21.00 och 24.00?

- A Vid markytan
- B 8 m över marken
- C 15 m över marken
- D 68 m över marken
- E 84 m över marken